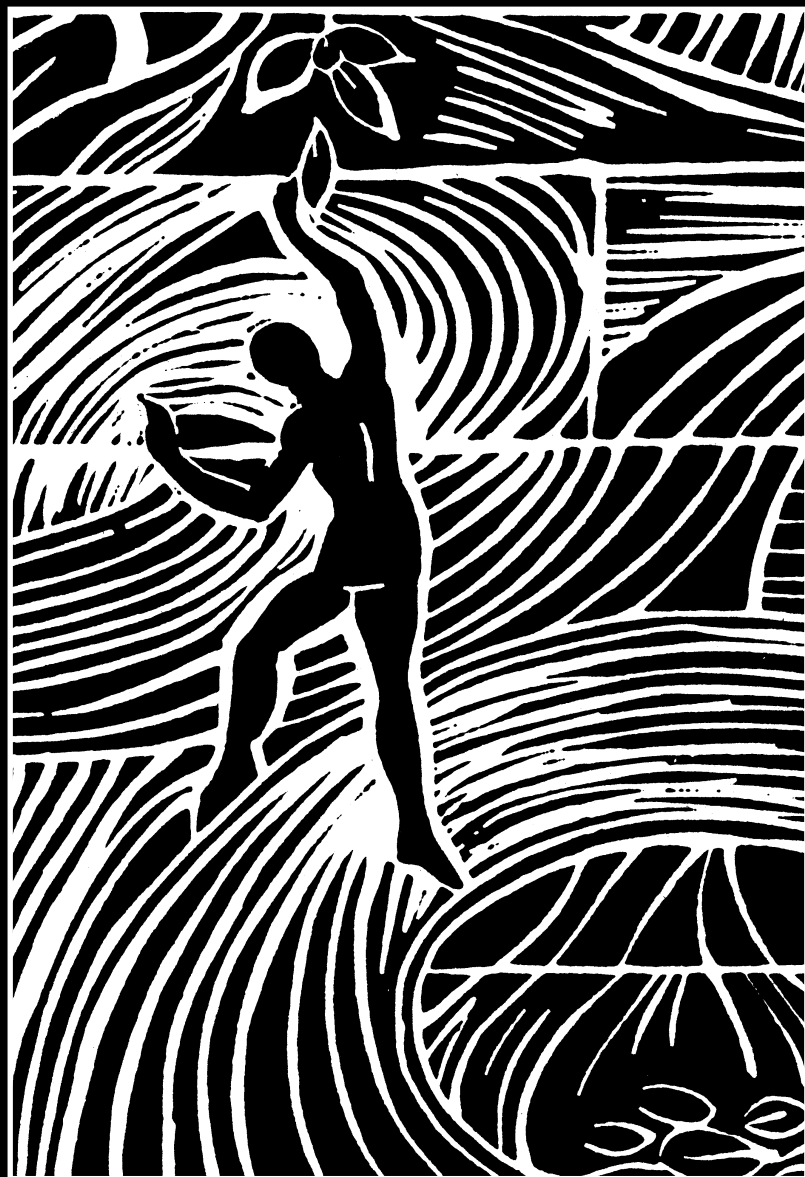

**"kompetanse vokser ikke på trær,
men kan plukkes"**

Informasjonshefte om Kompetansereformen

NOFU

Norges Funksjonærforbund

Forord	3
Definisjoner knyttet til skole og utdanning	4
Utdanningspermisjon	5
Økonomi	5
– studielån	
– arbeidsgiver	
– tariffavtale/særavtale	
– stipend fra NOFU	
– skatteregler	
– det offentlige og partene i arbeidslivet	
– legater og stipend	
Realkompetanse	7
– kartlegging, vurdering, godkjenning	
– studierett	
– avkorting av studier	
– generell studiekompetanse	
– eksempler på realkompetanse	
– nytteverdi	
Realkompetanseprosjektet	8
Rett til grunnskole	9
Rett til videregående opplæring	9
– fagbrev	
– studiekompetanse	
Fag for deg?	10
YS Utviklingscenter (YSU)	11
Nettstudenten	11
Nettskoler	12
Ungdom blir mangelvare	12
Kvinneuniversitetet	12
Kompetanseutviklingsprogrammet (KUP)	12
Norgesuniversitetet	13
Næringslivets Kompetansenett AS (NKN)	13
Voksenopplæringsinstituttet (VOX)	13
Tillitsvalgets rolle	14
Innmeldingsblankett	15

Føler du at kolleger med god formell utdannelse puster deg i nakken? Ønsker du deg større valgfrihet når det gjelder oppgaver og ansvar?

Det handler ofte om å videreutvikle seg, men også om å skaffe seg dokumentasjon på ferdigheter man har.

Gjør følgende:

*Glem alder
og poeng du ikke har
glem fag du ikke har lest*

*Tenk i stedet på alt du kan
og hva du har lyst til*

*Finn ut
hvilke muligheter som finnes
hvilke rettigheter du har
og hvem som kan hjelpe deg*

I dag!

Nyttige spørsmål å stille:

Hvor står jeg i dag? Hvilken kompetanse har jeg egentlig? Hvordan verdsettes den i bedriften?

Vil den bli verdsatt av andre arbeidsgivere? Hvor får jeg kartlagt kompetansen min?

Får jeg permisjon for å gå på kurs/skole?

Er det best å ta hel permisjon eller kan jeg kombinere opplæring og jobb?

Hva skal jeg leve av hvis jeg ikke får lønn i permisjonstiden?

Har jeg rett på samme jobb etter endt permisjon?

Hvordan skrive en søknad om permisjon?

Må jeg betale skolebøker selv? Hvor skal jeg ringe?

Dette informasjonsheftet vil ikke gi deg svar på alle spørsmålene du har, men NOFU ønsker å peke på noen nye rettigheter og muligheter du har som arbeidstaker.

Ta den første telefonen i dag – gjerne til NOFU!

Hvis du ikke er villig til å investere i deg selv, kan du ikke forvente at din arbeidsgiver eller Staten er interessert i å investere i deg!

Sitat:

Prof. Peter Plant, Danmark

Gi heftet gjerne videre til en venn eller kollega, som er opptatt av å utvikle seg!

Grunnskole

10 år (7 år på barnetrinnet og 3 år på ungdomstrinnet).

Videregående opplæring

3 år (1 år grunnkurs og 2 år viderekommende kurs med studieretningsfag).

Fagbrev

Normalløpet er 4 år (1 år grunnkurs og 1 år viderekommende kurs i skole, pluss 2 år lære i bedrift som avsluttes med praktisk prøve). Noen lærefag har andre varianter.

Grunnutdanning

Grunnskole pluss fullført videregående opplæring
eller
grunnskole pluss fullført fagbrev.

Generell studiekompetanse oppnås ved

Fullført videregående opplæring i allmenfaglig studieretning

eller:

som privatist med eksamen fra 5 allmenfag med et visst timetall

eller:

fagbrev med ett påbyggingsår i allmenfag

eller:

du er fylt 25 år, blir tatt opp som student ved en høyskole på bagrunn av godkjent realkompetanse, gjennomfører et studium på ett år og består eksamen.

Teknisk fagskole

Toårig etter- og videreutdanningstilbud for fagarbeidere. Opplæringstilbudet er plassert mellom videregående opplæring og høyere utdanning.

Realkompetanse

er summen av formell utdanning, yrkeserfaring og erfaring fra sosialt engasjement.

Kompetansebevis

skal dokumentere videregående opplæring i alle tilfeller der vilkårene for å bruke vitnemål eller fag-/svennebrev ikke er oppfylt (opplæringsloven §4-26, 4-66)

Portfolio

er en utvidet CV (Curriculum Vitae), dvs. en oversikt over alt du har av formell utdanning og realkompetanse.

RETT TIL UTDANNINGSPERMISJON

Fra 1. januar 2001 har alle i Norge en individuell rett til utdanningspermisjon i inntil 3 år.

Du må ha vært minst tre år i arbeidslivet og tilsatt hos arbeidsgiver de siste to årene for å oppfylle retten.

Permisjonen kan tas ut som hel- eller deltidspermisjon for å delta i organiserte yrkesrelaterte utdanningstilbud. Yrkesrelatert utdanning omfatter alle typer arbeidsmarkedsrelevant etter- og videreutdanning.

Ønsker du å benytte deg av permisjonsretten må du skriftlig varsle arbeidsgiver om dette, med opplysninger om utdanningens faglige innhold og varighet.

Arbeidsgiver kan si nei eller be om at permisjonen utsettes, dersom permisjonen vil være til hinder for arbeidsgivers forsvarlige planlegging av drift og disponering av personalet.

Arbeidsgiver må snarest og senest innen 6 måneder, underrette arbeidstaker skriftlig om sitt svar, dersom det er varslet permisjon lenger enn seks måneder.

Gjelder varselet permisjon under seks måneder er arbeidsgivers svarfrist tre måneder, og to måneder hvor det er varslet permisjon kortere enn en måned.

Når du har gjort bruk av permisjonsretten din (helt- eller delvis) må du arbeide dobbel så lang tid som varigheten av den uttatte permisjonen, og minst ett år, før du har rett til å ta ut ny utdanningspermisjon.

*Skaff deg valgfrihet.
Bli attraktiv på arbeidsmarkedet.
Bruk retten din!*

*Ved uenighet:
Blir du og din arbeidsgiver ikke enige om uttak av permisjon, kan hver av partene bringe saken inn til en tvistenemnd, etter at arbeidsgivers svarfrist er utløpt.*

***NB:** Er du organisert tar du først saken opp med den tillitsvalgte eller NOFU sentralt.*

*Retten til utdanningspermisjon finner du i Arbeidsmiljøloven §33D
web-adresse www.arbeidstilsynet
Derfra søker du regelverk/lover.*

ØKONOMI

Oversikt over steder du kan søke midler, pluss andre nyttige opplysninger

Tar du utdanningspermisjon uten lønn trenger du kanskje økonomisk støtte til studieavgift, eksamensavgift, nødvendig litteratur og livsoppholdsutgifter. Muligheter og regler som finnes i dag er:

Statens lånekasse

Penger til livsopphold må vanligvis dekkes ved lån i Statens lånekasse.

Reglene i lånekassen er endret noe, slik at de skal passe bedre til voksne i en utdanningssituasjon. Bl.a. er behovsprøving mot formue tatt bort og beløpet du kan tjene i tillegg til lånet er hevet.

Søknadsskjema og retningslinjer kan bestilles per tlf. 22 72 67 00 eller hentes på Lånekassens nettsider www.lanekassen.no.

Arbeidsgiver

Sjekk om det finnes opplæringsplaner og midler i bedriften.

Legg fram dine utdanningsplaner for arbeidsgiver og søk om støtte eller dekning av kostnadene.

Søk også råd og informasjon hos den tillitsvalgte eller NOFU sentralt.

Tariffavtale/Særavtale

Er du organisert og bedriften er bundet av tariffavtale/særavtale, kan det være at du har krav på dekning av utgifter til læremateriell og prøveavgifter.

Innhent informasjon om dette hos tillitsvalgt eller NOFU sentralt.

Stipend fra NOFU

Har du vært medlem i NOFU i ett år kan du søke om stipend inntil kr. 10 000,- til dekning av studieavgift, eksamensavgift og nødvendig litteratur.

Søknadsfrister er vanligvis: **1. april og 1. oktober.**

Søknadsskjema og retningslinjer fås ved henvendelse til NOFU tlf 21 01 37 32 eller på NOFUs nettsider www.nofu.no.

Skatteregler

gjeldende f.o.m inntektsåret 2000.

- *Får du betalt* utdanning av arbeidsgiver vil denne være skattefri dersom utdanningen er en intern utdanning. Hver arbeidsgiver kan i tillegg betale annen utdanning inntil 20 måneder uten at du skal skatte av beløpet. Dette gjelder både utdanning som er vedlikehold av tidligere opparbeidet kunnskap, og ny utdanning.
- *Låner du penger* til å finansiere etter- og videreutdanning er lånerentene fradragsberettiget.
- *Betaler du selv* alle utgifter til utdanning, samtidig med at du mottar lønn, finnes det regler om hvilke kostnader som kan være fradragsberettiget.

Ring ligningskontoret og få råd og hjelp til utfylling av selvangivelsen, slik at du får de fradragene du har rett til og ikke blir fordelsbeskattet av mer enn du har plikt til.

Skattereglene står i Skatteloven § 42.

Det offentlige og partene i arbeidslivet (YS, LO, NHO, HSH)

Partene ble heller ikke ved tariffoppgjøret 2000 enige om en finansieringsordning som kan dekke utgifter til livsopphold når du tar utdanningspermisjon.

Etter anmodning fra Riksmeglingsmannen har imidlertid Regjeringen satt ned et utvalg, som skal utrede støtte til livsopphold i en utdannings situasjon. Dette med sikte på at ordningen skal gjelde hele arbeidslivet. Utvalget har frist til 1. juli 2001.

NOFU vil orientere om utvalgets arbeid via fagbladet Funksjonæren og på websiden www.nofu.no

Legater og stipend

Det finnes i Norge et stort antall legater som støtter ulike grupper i en utdannings situasjon.

Komplett oversikt finner du i **LEGATBOKEN 2001**, utgitt på Cicerone Forlag AS, oppdatert november 2000.

Boken kan bestilles per tlf. 67 56 46 30 eller e-post: kroeri@c2i.net

REALKOMPETANSE ER "ALL KUNNSKAP"

Dvs summen av ferdigheter, holdninger og den innsikt et menneske har,- tilegnet gjennom utdanning og organisert læring, egenlæring, yrkeserfaring, familieliv og deltakelse i organisasjons- og samfunnsliv (NOU 1997-25 Ny kompetanse).

Vurdering og godkjenning av realkompetanse

Alle fylkeskommunene har på plass administrative ordninger for dokumentasjon og verdsetting av realkompetanse. Det kan være et servicekontor, en videregående skole, et servicesenter e.l. Der kan du få informasjon og skjema for registrering av utdanning, bakgrunn og opplæringsønske. (Fylkeskommunens sentralbord henviser deg til riktig sted).

Alle nødvendige lov- og forskriftsendringer er på plass. Dette sikrer deg rett til å få kartlagt og vurdert din realkompetanse, rett til videregående tilbud som er i samsvar med den sluttkompetansen du ønsker, rett til standpunkt karakterer, og dersom du ønsker det kan opplæringen avsluttes med eksamen som privatist.

Realkompetanse gir studierett

til deg over 25 år. Stortinget har vedtatt at universiteter og høyskoler kan ta inn voksne søkere til enkeltstudier, selv om de ikke har generell studiekompetanse.

Det er den enkelte høyskole/universitet som vurderer om din realkompetanse gir nødvendige kvalifikasjoner for studiet du søker.

Realkompetanse kan gi avkorting

i et studium, eller fritak for eksamen eller prøve. Avkorting og fritak avgjøres av den enkelte høyskole/universitet.

Generell studiekompetanse kan oppnås

når du med bakgrunn i din realkompetanse opptas som student, er fylt 25 år, gjennomfører et studium på ett år og består eksamen.

Eksempler på realkompetanse

som det vil være naturlig å kartlegge og vurdere er:

Offentlig kompetanse:

- det du har vitnemål på

Formelle opplæringstiltak:

- kursbevis, sertifikater og lignende

Uformell kompetanse:

- yrkeserfaring og opplæring knyttet til arbeidet

Sosial kompetanse:

- er du eller har du vært tillitsvalgt?
- synger du i kor?
- tar du ansvar i idrettslag?
- sitter du i borettslagets styre?
- eller kanskje du er støttekontakt for noen?

Personlige egenskaper kan være:

- evne til å veilede andre
- lærings- og handlingskompetanse
- endringskompetanse
- kontaktskapende evner

Begrepet realkompetanse står definert i forskrift til Opplæringsloven §6-27

Rett til dokumentert realkompetanse står i Opplæringsloven §6-27

Studierett til deg over 25 år finner du i Lov om universiteter og høyskoler §37 nytt pkt. 2. Stortinget har vedtatt lovendringen og har foreslått at den skal gjelde fra skoleåret 2001/02.

En stille revolusjon? Optak til høyskoler og universiteter på bakgrunn av realkompetanse innebærer en liten utdanningspolitisk revolusjon. Formelle poeng/vektall alene skal ikke lenger avgjøre hvem som skal få studieplass.

"Arbeidsplassen er min viktigste kilde til kunnskap" sa ca. 68% av ansatte, som var med i en spørreundersøkelse.

NHO anslår at det brukes ca. 50 milliarder på kompetanseutvikling i norsk næringsliv per år. Desto viktigere blir det å skaffe seg en dokumentasjon på de ferdighetene man tilegner seg fra arbeidslivet.

Erfaringer fra yrkesfag og studieretningsfag:

Til sammen 3000 kvinner og menn fikk vurdert sin realkompetanse i år 2000. To tredeler av disse ønsker å fullføre en yrkesfaglig utdanning og en tredel ønsker å fullføre studieretningsfag.

Gode erfaringer med "realkompetansestudenter"

247 voksne søkte i år 2000 om å få vurdert sin realkompetanse ved Høgskolen i Akershus. 135 (dvs 55%) av disse ble tatt inn som studenter. Hele 15 høgskoler har de siste to årene tatt inn "realkompetansestudenter" og melder at studentene greier seg meget godt.

Verdt å passe på:

Søknadsfristene for denne gruppen studenter er ofte tidligere enn for andre. På søknaden må man krysse av for at man søker på grunnlag av realkompetanse.

Nytteverdi for deg

Dokumentert realkompetanse skal kunne brukes:

- til å få nye oppgaver i bedriften
- ved omstillingsprosesser i bedriften
- i lønnsforhandlinger
- til å minske avstanden mellom deg og kolleger med høy formell utdanning
- til inntak til videregående utdanning
- til avkorting av studier
- til å motivere til videre- og etterutdanning.

Nytteverdi for arbeidsplassen

Dokumentert realkompetanse gir bedriften

- oversikt over bedriftens samlede kompetanse
- oversikt over bedriftens kompetanseunderskudd/eller overskudd
- bedre utgangspunkt for planlagt kompetanseutvikling i bedriften
- bedre utgangspunkt for å styrke læringsmiljøet i bedriften
- bedre muligheter til kvalitetssikring og internkontroll
- muligheter til å finne rett person til rett jobb
- bedre muligheter til å markedsføre bedriften utad overfor kunder, myndigheter, aksjemarked

REALKOMPETANSEPROSJEKTET

er et 3-årig prosjekt (påbegynt i 1999) nedsatt av Kirke-, undervisnings- og forskningsdepartementet. Prosjektet tar sikte på å utarbeide *ett nasjonalt system* for kartlegging og vurdering av voksnes realkompetanse.

Som et ledd i prosjektet har flere høgskoler tatt opp studenter på bakgrunn av kartlagt realkompetanse allerede fra skoleåret 1999/00. Prosjektet skal ferdigstilles i 2002.

Vil du vite mer om realkompetanseprosjektet er web-adressen www.realkompetanse.org

Retten til vurdering av realkompetanse er imidlertid vedtatt og hjemlet i retningslinjene til den nye opplæringsloven. Dette betyr at frem til man blir enige om *ett nasjonalt dokumentasjons-system* blir kartleggingen, vurderingen og dokumentasjonen utført på ulike måter av fylkeskommunene eller den utdanningsinstitusjonen du har søkt inntak til.

MANGLENDE VITNEMÅL FRA GRUNNSKOLE

Det finnes en del voksne som av ulike årsaker ikke har fullført grunnskole. Stortinget har vedtatt at voksne som trenger grunnskoleopplæring skal ha en individuell rett til slik opplæring. Retten trer i kraft fra skoleåret 2002/03. Opplæringen skal tilpasses den enkelte voksnes behov både når det gjelder omfang, lengde og tidspunkt for undervisningen. Voksne skal ikke plasseres i ordinære klasser sammen med barn og unge.

Du har rett til rådgiving for å kartlegge hvilke tilbud du har behov for. Du har også rett til å ta eksamen som privatist uten opplæring på forhånd jfr. Opplæringsloven §3-23.

Grunnskoleopplæring er kommunens ansvar. Opplæringen og undervisningsmateriellet er gratis.

Ring kommunen du bor i dersom dette gjelder deg!

Retten til grunnskole er nedfelt i Opplæringsloven §4A-1. Rett til rådgiving står i samme lov §4A-8.

Opplæringsloven finner du på internett <http://odin.dep.no/kuf/> Der finner du link til Lovdata og KUFs lover.

Informasjon om dysleksi og nettbasert undervisning for voksne med lese- og skrivevansker finner du på web-adressen www.dysnett.org

MANGLER DU FULLFØRT VIDEREGÅENDE OPPLÆRING?

Du har nå fått en lovfestet rett til slik opplæring. Retten gjelder alle. Er du i tillegg født før 1978, har du rett til inntak og innplassering på nivå i opplæringen på bakgrunn av din realkompetanse.

Videregående opplæring er et opplæringsløp som fører fram til generell studiekompetanse eller fag/svennebrev.

Dette betyr for deg

- Du har rett til gratis undervisning og prøve, men må regne med å betale skolebøker selv.
- Du har rett til å få vurdert og dokumentert din kompetanse fra utdanning, praksis og annen erfaring (les mer om dette under Realkompetanse på side 7).
- Fylkeskommunene har opprettet servicekontorer, ressursentra eller kartleggingskontorer som skal foreta slik vurdering. Fylkeskommunene er pålagt å legge forholdene til rette, slik at voksne kan få råd og veiledning om mulige opplæringsløp.
- Du har rett til opplæring tilpasset det du trenger for å få yrkeskompetanse eller generell studiekompetanse. Tilpasset opplæring kan bety at godkjenning av din realkompetanse gir deg avkorting i et opplæringsløp. Det betyr også at opplæringsløpet skal tilpasses din situasjon med jobb og familie.
- Har du prøvd å ta fagutdanning eller studiekompetanse tidligere, men har strøket til eksamen/prøve, kan det være at du har brukt opp retten din. Ta likevel kontakt med fylkeskommunen. Der hvor fylket har ledige plasser i rettighetsklassene, kan elever uten rettigheter få de ledige plassene.
- Det samme gjelder for voksne som ønsker omvalg, dvs mulighet til å velge en annen utdanning enn den de allerede har. Noen fylker gir ledige plasser i rettighetsklasser også til denne kategorien voksne søkere.

Har du som mål å få studiekompetanse

ringer du fylkeskommunen. Du må ha *godkjent avtale* med fylkeskommunen, som deretter hjelper deg til et opplæringsløp tilpasset din situasjon.

Retten til videregående opplæring ble gjort gjeldende fra 1.august 2000 og er hjemlet i Opplæringsloven §4A-3. Fylkeskommunen sin plikt til å sørge for videregående opplæring for voksne står i Opplæringslovens §4A-4.

Teoriforbereende kurs er ikke obligatorisk, du kan melde deg direkte opp til tverrfaglig teoretisk prøve. Retten innebærer imidlertid at voksne som har minst fem års praksis innen et fag (praksiskandidater), som ikke har studiekompetanse eller fagbrev i annet fag fra før, har rett til et teori-forberedende kurs betalt av fylkeskommunen.

Tverrfaglig teoretisk prøve betyr at en og samme prøve gjelder for flere typer fagbrev.

Har du som mål å ta fagbrev:

ringer du nærmeste videregående skole og melder deg opp til tverrfaglig teoretisk prøve. Skolen vil vite hvilken skole i ditt distrikt som holder prøve i det faget som er aktuelt for deg.

Teoretisk prøve holdes 2 ganger hvert år (juni og desember). Skolen kan også gi svar på om din tidligere skolegang gir deg rett til å slippe den teoretiske prøven.

Når du har bestått den teoretiske prøven, ringer du til fagopplæringskontoret i fylket du bor og melder deg opp til praktisk prøve. Du får tilsendt et skjema for utfylling av tidligere praksis (husk å legge ved alle attester). Praksisen må godkjennes av fagopplæringskontoret før du får gå opp til praktisk prøve.

OBS OBS!

Ring i god tid,- noen skoler har hele tre måneders oppmeldingsfrist.

Støter du på problemer: ring NOFU!

FAG FOR DEG?

Læreplaner og annen informasjon om fagene finner du på Lærings-senterets web-adresse www.ls.no
Tlf: 23 30 12 00
E-postadresse: ls@ls.no
Du kan også ringe nærmeste fagopplæringskontor eller NOFU.

92 prosent av de som har avlagt fag- eller svenneprøve i år 2000 har bestått.

Totalt ble det avlagt om lag 28 700 prøver, viser tall fra fylkeskommunene. Ca. 40% av dem som har avlagt prøve er voksne som har gått opp til prøve på bakgrunn av minst fem års arbeids erfaring innen faget.

200 fag er godkjent som lærefag. Som voksen kan du ta fag- eller svennebrev på bakgrunn av fem års arbeidserfaring i et lærefag og slik få en dokumentasjon på ferdigheter du allerede har.

De mest aktuelle lærefagene for funksjonærer er:

IKT-faget	(krever erfaring fra systemansvar, at du kan veilede andre i bruk av bedriftens datasystemer, og at du kan sette opp en arbeidsstasjon o.l.)
Kontorfaget	(krever allsidig erfaring fra kontor, gode ferdigheter i kontortekniske hjelpemidler og god kjennskap til bedriftens interne rutiner)
Butikkfaget	(krever fem års erfaring fra butikk, kunnskaper om varer, vareforsendelser, varebehandling, service og kundebehandling, innkjøpsrutiner, presentasjon, markedsføring og noe økonomiforståelse)
Reiseservicefaget	(krever erfaring fra kundebehandling og gode kunnskaper innen informasjonsteknologi, geografi, språk og andre kulturer)
Resepsjonsfaget	(krever erfaring fra kundebehandling, klargjøringsrutiner, gjestemottak, inn- og utsjekking, sentralbord, hotellsikkerhet og språk)
Laboratoriefaget	(krever bl.a. erfaring fra prøvetaking, metode- og produktutvikling analysearbeid og presentasjon av analyseresultater)
Terminalarbeiderfaget	(krever erfaring i sentrale lagerfunksjoner som lasting, lossing, internt transport, sorteringsteknikker, distribusjon, elektronisk billettering og fraktedokumenter for inn- og utland)
Materialadministrasjonsfaget	(krever erfaring i mottak, kontroll, registrering og klargjøring av gods, du må kunne velge råstoffer og materialer som brukes i produksjonen og kunne administrere bedriftens materialflyt)

Følgende fag er ikke lærefag, men du kan på bakgrunn av realkompetanse få dokumentasjon på VK2-nivå:

Helsesekretær	(krever erfaring innen pasientinformasjon, telefonservice, journalføring, regnskap, innsending og mottak av prøver, blodprøver og analyse)
Tannhelsesekretær	(krever erfaring i innkalling og mottakelse av pasienter, journalføring og annet kontorarbeid, samt klargjøring og assistanse ved behandling og praktisk veiledning av pasienter og pårørende)

Medier og Kommunikasjon er et nytt spennende fag.

Grunnkurset ble innført fra skoleåret 2000-2001.

Læreplanene for VK1 og VK2, studieretning Medier og kommunikasjon, ferdigstilles hhv i 2001 og 2002.

Bestått eksamen på VK2- nivå vil gi generell studiekompetanse.

Også i dette faget kan voksne på bakgrunn av yrkeserfaring gå opp til eksamen, når de første klassene på VK1 og VK2- nivå er gjennomført.

Relevant erfaring vil være fra arbeidsplasser innen aviser, forlag, radio, tv, reklame-, kommunikasjons- og designbyråer, trykkerier, grafiske-, internett- og multimedia-virksomheter.

Finn ut hvilken skole som har faget i ditt distrikt. Be om å bli realkompetansevurdert. På grunnlag av vurderingen vil skolen finne ut om du mangler deler av faget før du kan ta eksamen.

Skolen vil lage tilpasset opplæringstilbud for deg.

Datakortet.

For alle som bruker PC i jobben, er datakortet et bevis på at man behersker maskinen.

Siden 1997 har rundt 40 000 latt seg teste for å få datakortet.

Du kan testes i 7 ulike moduler (eller velge bestemte moduler) innen tekstbehandling, regneark, databaser, presentasjon og nettverkstjenester.

40 skoler er autorisert som testsentere sammen med blant annet Folkeuniversitetet og ulike bedrifter.

Mer informasjon om datakortet finner du på web-adresse www.datakortet.no

YS Utviklingssenter (YSU)

tilbyr høyskolestudier med vekttall for tillitsvalgte og medlemmer i følgende fag:

- Arbeidsliv – historie – samfunn
- Studium i ledelse og lederutvikling
- Omstilling og forhandlinger

YSUs kurskatalog finner du på web-adressen www.y-su.no

Telefon: 21 01 36 00 E- post: post@y-su.no

Flere studenter på nettet

I 2001 vil antallet passere 20 000, som er en dobling siden 1996. Nettskolene kurser flest voksne.

Nettstudenten er ofte et travelt familiemenneske,

som ikke har tid til å møte til kveldsundervisning et par ganger i uken. I stedet nyter de godt av en e-postlærer, som er tilgjengelig når det passer studenten.

De fleste nettskolene har diskusjonsgrupper på nettet og undersøkelser viser at nettstudentene oppnår gode resultater.

Flere menn enn kvinner benytter denne undervisningsformen. Dette er i ferd med å endre seg, i takt med at flere kvinner surfer på nettet.

Pedlex (Norsk skoleinformasjon) er et forlag som gir ut informative, fargerike veiledningsbøker innen utdanning og opplæring til en meget rimelig pris.
Adresse: Akersgt. 65, St. Olavs pl., Oslo. Tlf: 23 35 47 00.
E-post: info@lex.no
Web-adresse: www.lex.no

De fire store nettskolene er:

- Nettverksuniversitetet, tlf: 73 55 95 46, www.nvu.no
- NKI Fjernundervisning, tlf: 67 58 88 00, www.nki.no
- BI Fjernundervisning, tlf: 22 98 50 60, www.bi.no og www.nettstudier.bi.no
- NKS Fjernundervisning, tlf: 22 59 61 00, www.nks.no

I tillegg finnes en del utdanningsinstitusjoner som har mindre tilbud på nettet.

Ungdom blir mangelvare – eldre må arbeide lenger!

Den mye omtalte eldrebølgen vil ramme Norge for fullt fra år 2010. Den fører med seg store utfordringer i forhold til pensjonsordningene og ikke minst tilgangen på arbeidskraft.

Allerede nå bør arbeidslivet planlegge overgangen til en virkelighet der ungdom er mangelvare og arbeidsplassene må tilpasses eldre arbeidstakere.

Utfordringen for arbeidsgiver blir å gi eldre arbeidstakere reelle muligheter til å utvikle seg i takt med oppgaver og ansvar, helt fram til pensjonsalderen.

Samtidig må du som arbeidstaker være villig til å omstille deg og utvikle deg hele arbeidslivet. For å greie det trenger vi alle påfyll og lading av batteriene med jevne mellomrom.

Å lære noe nytt på en ny måte kan være en god opplading!

www.norge.no er et nytt nettsted hvor all offentlig informasjon i Norge er samlet.
Tjenesten norge.no skal gjøre det enklere for deg å finne fram til offentlige tjenester, skjemaer og informasjon.

Riksbiblioteket finner du på web-adressen www.rbt.no/

Norge har et eget kvinneuniversitet, som ligger på Løten i Hedmark.

Er du kvinne og ønsker å lære prosjektledelse, kreative arbeidsmetoder, teamutvikling, ledelse, nettverksbygging eller etablering av virksomhet, kan kurs av kortere eller lengere varighet ved kvinneuniversitetet være tingen.

Tlf: 62 59 16 00

E-post: kvinuniv@kvu.hm.no

web-adresse www.kvu.hm.no

KUP er et kompetanseutviklingsprogram,

nedsatt av Kirke, undervisnings- og forskningsdepartementet i 1999, som en del av Kompetansereformen.

Ansatte, ledelse og en utdanningsinstitusjon, som har inngått et forpliktende samarbeid, kan søke om midler fra KUP til prosjekter som tar sikte på å videreutvikle markedet for etter- og videreutdanning.

Til sammen 400 millioner kroner er bevilget av myndighetene, fordelt over perioden 2000-2003.

Søknadsfrister og vilkår for prosjektstøtte mv finnes under web-adressen www.nfu.no

Norgesuniversitetet

er en database og et kunnskapstorg.

I databasen finnes et bredt utvalg av kurs og studietilbud i Norge på høyskole- og universitetsnivå.

På kunnskapstorget kan bedrifter og andre virksomheter etterlyse spesielle utdanningsbehov eller annen bistand til egen kompetanseutvikling.

Kort sagt er Norgesuniversitetet en møteplass for alle som er interessert i etter- og videreutdanning.

Web-adresse: www.norgesuniversitetet.no

E-post-adresse: nu@norgesuniversitetet.no

NKN – Arbeidslivets nye læringsarena!

Partene i arbeidslivet har etablert Næringslivets Kompetansenett AS (NKN) for å bidra til mer effektiv kompetanseutvikling.

NKN leverer Kompetansenettet, som er et læringssystem distribuert via Internett. Læringssystemet gir norske virksomheter og arbeidstakere et effektivt verktøy for kompetansestyring og faglig utvikling.

NKN organiserer opplæring omkring arbeidet og skreddersyr bedriftens egen kursplan.

Kompetansenettet gir hver enkelt arbeidstaker mulighet for å kartlegge og videreutvikle sin egen kompetanse og gir enkel tilgang til et bredt utvalg av læretilbud bl.a. innen e-læring.

Mer informasjon finnes på web-adressen: www.kompetansenettet.no.

Spørsmål kan rettes over e-post ms@nkn.no.

VOX

Som et ledd i oppfølgingen av Kompetansereformen er tre statsinstitusjoner innenfor voksenopplæring slått sammen til en felles organisasjon fra 1. januar 2001.

VOX er navnet på den nye organisasjonen (voksenopplæringsinstituttet) med hovedmål å drive forskning og utviklingsarbeid innenfor voksenopplæring i Norge.

Tlf: 23 39 64 00

Web-adresse www.vox.no eller www.kuf.dep.no

20 nye doktorgrader knyttet til utdanning og læring i arbeidslivet!

Forskningsprogrammet Kompetanse, utdanning og verdiskaping (KUV) vil gi hele 20 nye doktorgrader i løpet av seks år.

Doktorarbeidene skal se på forholdene mellom utdanning og samfunn, med særlig vektlegging på sammenhengen mellom opplæring og verdiskaping i arbeidslivet.

TILLITSVALGTES ROLLE

Den tillitsvalgte som er valgt i hht tariffavtale, har rett til å uttale seg på vegne av medlemmene i saker som får innflytelse på medlemmenes arbeidssituasjon.

Den tillitsvalgte har et særlig ansvar i lønnsforhandlinger og i omorganiserings- og nedbemanningsprosesser.

I tariffbundne bedrifter (bedrifter som er bundet til å følge en tariff- eller særavtale) har partene som regel tatt inn i avtalene retningslinjer om kompetanseutvikling i bedriften.

Retningslinjene omhandler ansvar, rettigheter og plikter i forhold til kartlegging og analyse av bedriftens kompetansebehov, etter- og videreutdanning av den enkelte ansatt (karriereplanlegging) og iverksetting av tiltak.

Lurer du på noe, eller får du problemer i forbindelse med kurs/opplæring/utdanning/ uttak av permisjon o.l., kan du ta kontakt med den tillitsvalgte eller NOFU sentralt.

INNMELDINGSBLANKETT

Jeg ønsker å melde meg inn i NOFU (tilsluttet YS):

Navn:

Fødselsdato:

Stilling:

Arbeidstimer pr. uke:

Privatadresse:

Postnr./sted:

E- postadresse:

Tlf. priv:

Bedriftens navn:

Konserntilknytning:

Bedriftens adresse:

Bedriftens postnr./sted:

Telefon arbeid:

Faks:

Dato:

Underskrift:

Gi gjerne heftet videre til en venn eller kollega som tror at organisering kun handler om lønn og streik!

Fratrekk på skatten:
Deler av betalt fagforeningskontingent kan trekkes fra i selvangivelsen.
Eks: For ligningsåret 2000 kan du trekke fra kr. 900,- jfr. rettledning fra skatteetaten pkt. 3.2.11

Sendes til:

NOFU, Postboks 9187 Grønland (besøksadresse: Brugata 19), 0134 Oslo.

Tlf: 21 01 36 00, Faks: 21 01 37 50. E-postadresse: medlem@nofu.no

Innmeldingsblanketten finnes også på web-adressen: www.nofu.no

NOFU

**Norges Funksjonærforbund
tilsluttet YS**

Postadresse: Postboks 9187 Grønland, 0134 Oslo
Besøksadresse: Brugata 19, 0187 Oslo
Telefon: 21 01 36 00, Telefaks: 21 01 37 50
E-post: nofu@online.no, Web-adresse: www.nofu.no